

PAN
PROF. ING. LUBOR JANDŮ
NA HŘEBENKÁCH 33
15000 PRAHA 5 - Dr. Lukáš

ZPRAVODAJ MěÚ Vysoké nad Jizerou č. 3/1995, vedoucí redaktorka Ludmila
Hnyková, náklad 400 ks, cena 3,- Kč. Příspěvky zasílejte do každého 3. v měsíci
na MěÚ Vysoké nad Jizerou PSČ 512 11.
Tiskárna Glos s.r.o. Semily, tel./fax: (0431) 2644

VĚTRNÍK

ZPRAVODAJ
MĚSTSKÉHO ÚŘADU
VE VYSOKÉM NAD JIZEROU

BŘEZEN 1995

P. Bosmans :

Za trochu lásky

*Malá a samozřejmá pozornost
věnovaná osamělému člověku,
může znamenat více,
než neosobní peněžní podpora,
nebo organizovaná pomocná akce.*

*Buď laskavý a pozorný
k svému starému otci,
ke své staré matce.
Ukaž každý den,
že máš dobré srdce!
Jejich štěstí a jejich radost
leží v tvých rukou.
Řekni si: I já budu jednou starý!*

Vážení čtenáři,

*právě čtete 1. výroční číslo Větrníku
v této tištěné podobě, takto začal vy-
cházet v březnu 1994. Snažíme se in-
formovat vás pravdivě, zajímavě
a dobře. Hledáme stále něco, o čem
má smysl psát. Snažíme se i o nové
formy, seriály, hledáme v kronikách,
obracíme se na pamětníky, sledujeme
všechny změny v našem městě i jeho
okolí. Zdali se nám to daří, rozhod-
něte sami. Děkujeme vám všem za zá-
jem a našemu časopisu přejeme
dlouhý a zajímavý život.*

Redakce

Zprávy z městského úřadu

MZ na svém 4. veřejném zasedání
schválilo složení jednotlivých komisí :

Komise život, prostředí:

Ved. J. Chmelík,

členové: Jaroslav Petruška

Pavel Štěpánek

Josef Vedral

Komise má pro nejbližší dobu v plánu
zlikvidovat černou skládku v prostoru
nad továrnou a uklidit prostor pod ha-
lou zeměděl. družstva („Tuzex“).

Finanční komise:

Ved. PharmDr. Dalibor Ďurda,

členové: Jindřich Matura

Věra Ackermannová

za Helkovic Ivana Knopová

za Sklenařice Josef Nosek

za Starou Ves Ing. Karel Kellner

Komise správní a přestupková:

Ved. Alfréd Adametz,

členové: Jaroslav Kučera

Jaroslav Havelka

Komise sociálního zabezpečení a péče o občany:

Ved. MUDr. Dana Pohanková,

členové: Věra Ackermannová

Iva Mejšnarová

Inka Dóubalíková

Věra Babáková

Svatava Hejralová

za Starou Ves Jiřina Čermáková

Marie Poloprutská

za Sklenařice Hana Raková

Soňa Drmllová
za Tříč Alena Chmelíková
Marcela Novotná
za Helkovic František Knop

Všechna jména uvádíme, vážení čtenáři, pro vaši informaci, abyste věděli, na koho se můžete obrátit, máte-li nějaké stížnosti, připomínky či návrhy pro některou komisi.

Koupaliště

Bylo pronajato pro rok 1995 sl. Sylvě Slavíkové z Vysokého nad Jizerou za obnos 15.000 Kč.

STAVEBNÍ ÚŘAD INFORMUJE!

Vážení současní i budoucí stavebníci

V okamžiku, kdy Vám hlavou bleskne myšlenka na novou stavbu, přestavbu či jinou změnu stávající nebo nedokončené stavby, Vaše první kroky ať vedou na stavební úřad.

Úkolem stavebního úřadu je hájit společenské zájmy, ale i oprávněné zájmy občanů na území obce. Pracovníci stavebního úřadu Vám budou v nejvyšší možné míře nápomocni při usku- tečňování Vašich stavebních záměrů tak, abyste se nedostali do konfliktu se zákonem, zájmy společnosti a oprávněnými zájmy ostatních občanů.

Na druhé straně nemůže stavební úřad tolerovat jakoukoliv nepovolenou stavbu či její změnu a je nucen uložit pokutu. V některých případech může nařídit tuto stavbu odstranit.

Desatero pro stavebníky!

1. Stavební práce je možné zahájit až po nabytí právní moci stavebního povolení, nebo na základě jiného povolení vydaného stavebním úřadem. V případě drobných staveb, na základě sdělení stavebního úřadu, že s ohlášenou stavbou souhlasí.
2. Stavbu musí stavebník provádět v souladu s podmínkami stavebního povolení, v první řadě se schválenou projektovou dokumentací.
3. Změnu nedokončené nebo dokončené stavby je možné provést jen na základě povolení stavebním úřadem předem.
4. Již při podání žádosti o stavební povolení je nezbytné, aby stavebník posoudil svoje možnosti (finanční, časové ...) a dohodl se stavebním úřadem reálný termín dokončení stavby, tento se po vydání stavebního povolení stává závazným.
5. Pokud stavebník nemůže ze závažných důvodů termín dokončení stavby dodržet, musí ještě před jeho uplynutím požádat o prodloužení termínu dokončení stavby. Žádosti podané po tomto termínu nelze vyhovět.

6. Stavebník, který bez závažného důvodu odkládá dokončení stavby po lhůtě uvedené ve stavebním povolení, dopouští se přestupku proti stavebnímu řádu.

7. Před dokončením podá stavebník návrh na kolaudaci stavby, pokud není ve stavebním povolení upuštěno od kolaudace.

8. Stavbu nelze zkolaudovat, nejsou-li splněny následující podmínky :
- dokončená alespoň hrubá fasáda a hrubé terénní úpravy
 - zajištěn přístup k objektu, likvidace odpadu všeho druhu, elektrická, případně jiná energie, voda, vytápění v rozsahu, ve kterém bylo povoleno
 - předložen doklad o tom, že instalace a instalovaná zařízení jsou schopná bezpečného provozu
 - předložen geometrický plán stavby včetně všech jejích částí
 - předloženo zaměření přípojek ve formátu DGN
 - kladná stanoviska orgánů státní správy, pokud jsou přizváni ke kolaudačnímu řízení
 - předloženy vyhovující výsledky měření radonu v pobytových místnostech stavby, pokud není vydán závazný posudek hygienika

9. Stavba bude zkolaudována, bude-li užívání schopná a budou-li splněny podmínky uvedené pod bodem č. 8.

10. Drobné stavby se nekolaudují.

Stavební úřad ve snaze předejít střetům stavebníků se stavebním řádem a dalšími zákony bude provádět státní stavební dohled nad prováděním staveb a nad nepovolenou stavební činností.

Ing. Martin Vacek,
vedoucí stavebního úřadu

Prořízka keřů

MěÚ oznamuje, že v březnu dojde k prořízce keřů pod veřejným osvětlením. Žádá proto, aby majitelé soukromých pozemků umožnili tuto akci pracovníkům města. V záporném případě si budou muset nechat prořezat větve na vlastní náklad.

ROTES

Rokytnice nad Jizerou

oznamuje, že od 15. III. budou v prodeji nové známky pro odvoz popelnice. Platit budou od 1. dubna. Cena se nemění. Kdo by měl ještě staré známky v zásobě, může si je v Rokytnici u fy ROTES vyměnit za nové. (Ke změně dochází proto, že ve Vysokém byly objeveny známky falešné).

TANEČNÍ

TJ SOKOL Jablonec nad Jizerou pořádá taneční kurz.

Začátek 1. 9. 1995 od 20.00 hodin v Kulturním domě v Jablonci nad Jizerou.

Kurzovné 400 Kč
Přihlásit se můžete na telefonních
číslech 94 93 43 - 94 92 88

nebo osobně v Kulturním domě.
TJ SOKOL Jablonec nad Jizerou

Okénko městské policie

Úvodem bychom rádi informovali občany o změně telefonního čísla, které je nyní 59 31 44.

Nejvíce asi pobouřilo občany postřikání fasád domů ve Vysokém. Spousta dohadů a teorií již padla, ale žádné svědectví, které by přispělo k objasnění činů, není. Proto prosíme občany, kteří něco viděli nebo zjistili, aby se spojili s námi nebo s Policií ČR v Rokytnici nad Jizerou č. tel. 52 23 33.

Tento měsíc došlo díky rozmarům počasí a neopatrnosti řidičů k několika dopravním nehodám, které se našťastí obešly bez zranění. Poslední byla ve Sklenařicích, kde byl nalezen v noci havarovaný favorit, jehož posádka z místa nehody zmizela.

V poslední době došlo také ke dvěma vloupáním do osobních automobilů. V prvním případě se jednalo o ŠKODU FAVORIT, kterou majitel zanechal na opuštěném parkovišti „na hranicích“ ve Staré Vsi, a v druhém o vozidlo turistů z Německa, které stálo u „Pašákovny“ na zkratce do Staré Vsi. V obou případech se jedná o velkou neopatrnost těchto majitelů,

kteří zanechali svá vozidla s lyžemi za několik tisíc na místech, která nenechavce přímo lákají.

Závěrem bychom chtěli upozornit majitele psů, kteří chodí své miláčky venčit na místní komunikace a pod., že je jejich povinností toto po nich též uklidit. Jestliže se tyto výkaly uklízet nebudou, budeme nuceni tyto majitele pokutovat za znečišťování veřejného prostranství.

ŠKOLNÍ OKÉNKO

II. část

Jak šel školní život do roku 1923

Za Rakouska od 16. září do 31. července (prázdniny trvaly jen 6 týdnů) - to ostatně už bylo vzpomenu. Vzpomenuta byla i církevní představení, jejichž výtečky se hodily na pravidelné každoroční výlety či na nákup knih do školní knihovny, ev. na různé sociální účely. Dětská divadelní představení se hrála ve Třetí vsále p. Nosála. I pro tříčskou školu se našli příznivci a dobrodinci (záložny, spořitelní spolky, majetné osoby), kteří přispěli na ošacení dětí, na knihy atd.

Největší událostí z období Rakouska byla nepochybně stavba nové školní budovy. I když vývoj událostí nebyl tak dramatický jako ve Sklenařicích, stojí za připomenutí. Jednání započala v r. 1881. Tehdy totiž místní školní rada označila dosavadní

školu jako tmavou, malou a nízkou a vyslovila nezbytnou potřebu postavit novou, dvoutřídní budovu. Náзор místní školní rady potvrdila komise okresní školní rady, která posoudila situaci 20. listopadu téhož roku. Obec se rozhodla postavit novou školu u kříže na pozemku, který patřil p. K. Nesvadbovi z č. 18.

Panu Nesvadbovi nabídla výměnou vlastní pozemek. Uvedený pozemek shledala však okresní školní rada jako malý. Proto místní školní rada jednala o koupi jiného pozemku s F. Kučerou a F. Skrabálkem. Protože požadovaná cena byla příliš vysoká, nakonec zakoupen pozemek o výměře 990 čtvr.m od p. Jáchyma Seidla za 410 zlatých. Plány zhotovil stavitel Jos. Pošepný z Jilemnice, rozpočet Jos. Vodsedašek z Vysokého. Dne 22. 5. 1882 se začaly kopat základy a koncem srpna téhož roku byla dokončena hrubá stavba. Do průčelí nad prostředním oknem byly zazděny památní listiny a mince. Stavba byla dokončena v říjnu 1883, 11. října zkolaudována. Svěcení školy bylo slavnostní. Průvod dětí šel od staré školy naproti farář. Svěcení se odbyvalo vně i uvnitř budovy. Bylo doprovázeno písněmi a provoláváním slávy císaři. Vyučovat se v nové budově začalo 12. listopadu. Přestože druhá třída byla zemskou školní radou povolena už 26. 12. 1881, zahájila činnost až 1. května 1885 - napřed chyběla místnost, pak učitel. Jaro 1884 bylo zasvěceno vnějším úpravám - zbudování školní zahrady a tělocvičny. Základ zahrady byl dán vysaze-

ním 5 třešní a přesazením 3 lípek od staré školy. Zároveň byla založena ovocná školka.

Následující záznamy svědčí o tom, že stavba nebyla provedena s potřebnou pečlivostí. Už 5 let po zahájení provozu bylo nutno zbourat stropy, protože hrozily spadnutím, a nahradit je klenutím. V roce 1892 musela být opravena střecha, část chodeb a podlah, protože se objevila houba. Opravy podlah pokračovaly v následujícím roce, ve šk. roce 1893-94 už byla opravována okna atd. atd.

Pozoruhodný je záznam z roku 1902: Po smrti řídícího učitele p. Kalvacha rozprodali dědicové ovocnou školku, která byla pořízena z vlastních peněz učitele. Kronikář píše: „Zmizela největší ozdoba školy.“

R. Váňová

2 x ze ZŠ ve Vysokém nad Jizerou

Zápis

děti do 1. třídy se uskutečnil 9. 2. 1995. Zapsalo se celkem 27 dívek a chlapců, ve dvou případech požádali rodiče o odklad povinné školní docházky. Ve školním roce 1995-96 půjde tedy 22 dětí do 1. třídy ve Vysokém a 3 děti v Roprachticích. Budoucí školáci určovali barvy a geometrické tvary, poznávali zvířátka i písmenka, počítali, vyprávěli si a zpívali. Prokázali, že jsou připraveni opustit mateřskou školu a nastoupit do 1. třídy.

Závody

Ve dnech 14. a 16. února uspořádal Český SKIKLUB Vysoké nad Jizerou tradiční lyžařské závody pro žáky základní školy. Poděkování patří především panu Morávkovi, ale i všem ostatním, kteří při závodech pomáhali. Byl to pan Mejstnar, Buchar, Seidl, Kučera, Jiříč, Valášek a další.

Závodů v běhu na lyžích se zúčastnilo 72 dětí a byly rozděleny do čtyř věkových kategorií. Vítězové jednotlivých kategorií:

Dívky: Šaldová Aneta (2. tř.), Housová Lenka (4. tř.), Kvardová Jaroslava (6. tř.) a Jancáková Iveta (8. tř.).

Chlapci: Nesvadba Petr (2. tř.), Ďoubalík Tomáš (4. tř.), Hlůže Ondřej (5. tř.) a Pacholík Jan (8. tř.).

Závodníků ve sjezdu - slalomu bylo 52. Měli jsme trochu strach o bezpečnost dětí, protože letos poprvé nebylo možno uzavřít tu část sjezdovky, na které závody probíhaly. Díky dobré organizaci a kázni závodníků k žádnému úrazu nedošlo. Vítězové jednotlivých kategorií:

Dívky: Nedomlelová Iva (1. tř.), Fialová Kateřina (4. tř.), Slavíková Marcela (6. tř.) a Kučerová Blanka (8. tř.).

Chlapci: Nesvadba Petr (2. tř.), Zelinka Vít (4. tř.), Tyle Vojta (6. tř.) a Nosek Josef (8. tř.).

D. Nýdrlová, ředitelka ZŠ

Z KULTURY

Masopust- první obrázek - trošku nostalgická vzpomínka na dětský „candrbál“ na malé vesnici, druhý ze „žhavé“ současnosti dětského „bálu“ ve Vysokém.

Oba z pera jedné autorky, paní Adély Hanušové.

Kdysi

Povánoční doba, zvaná masopust, mívala pro nás děti neobyčejné kouzlo. Byla doba bálů a rodiče vždy několik plesů navštívili. Jak jsme se těšili na nedělní ráno! Co nám asi z bálu přinesli? Někdy to byly papírové čepice, jindy pomeranče nebo svazek precífků, ale nikdy nepřišli s prázdnou. Další, pro nás důležitou událostí, byl každoroční šejdovec, námi zvaný candrbál. Konal se na masopustní úterý odpoledne a dlouho před tímto dnem jsme se my děti domlouvaly, koho půjdeme požádat, aby nám propůjčil světnici. Musela být velická, aby se nás tam hodně vešlo, a také jsme musely poprosit harmonikáře a houslistu, aby nám zahráli. Hospodyně, sama matka čtyř nadějných potomků, dokonce nechala vyklidit kusy nábytku, aby bylo dost místa. Muzikanti také slibili, že dětem zahrají a už jsme se nemohly dočkat. Doma s maminkou jsme smlouvaly (hlavně děvčátka), abychom si mohly vzít nedělní šaty, letní střevíčky a hlavně abychom si nemusely brát tzv. triko. Bývala to kdysi součást zimního

dětského prádla s dlouhými rukávy a nohavicemi zapínaná na zádech. Na punčochách dělala nepěkné boule a nebyla to žádná paráda. Jak vidíte, už tenkrát se na parádu myslelo. Další nezbytností pro děvčátka byl kornout plný zázvorek, aby bylo tanečníkům co nabídnout. K napití připravila hospodyně několik džbánů malinové šťávy a často i plnou mísu koblih. Sešla se nás plná světnice a candrbál mohl začít. Co a jak muzikanti hráli, to už si nepamatuji, ale bylo to moc krásné a poskakovaly jsme až do tmy. Ještě nám hospodář na to rozsvítil dvě petrolejové lampy, ale to už se začali scházet rodiče a postupně si svoje utancované ratolesti odváděli domů. Po koblihách, zázvorkách i malinovce se jen zaprášilo. Večer se ještě sešli sousedé, také si trochu zatancovali, ale rázem dvánácté hodiny v noci skončilo všechno veselí a celá společnost se v tichosti rozešla. Začínal půst a ráno čekala cesta do kostela pro popelec. Prach jsi a v prach se obrátíš - na paměť toho dělala kněz věřícím na čelo křížek s popelem. Ten se celý den z čela nesmýval. Byl konec veselí a bálů, nastal čas postní a očekávání velikonoce.

Nyní

Je 13 hodin, sobota, den vyhrazený našim dětem k masopustnímu veselí. Ve vyzdobeném a připraveném Krakonoši se scházejí členové divadelního spolku, aby se každý ujal své funkce. Jak prozíravé bylo připravit a uspořádat vše předem, se hned uká-

zalo. I když začátek bálu byl stanoven na 14 hodin, již o celou hodinu dřív se scházejí nedočkaví návštěvníci a i hudba byla nucena zahájit o celou půlhodinu dřív. Plný sál princezen a dam, čertů i čertíků, loupežníků, víl, kašpárků a jiných pohádkových bytostí i představitelů různých povolání křepčí v kole. Nechybí ani pracné masky jako budík, přepychová dárková krabice včetně stuh i ozdob, krásně vyšíváná selčička a další, z čehož je vidět, že si maminky, babičky a asi i otcové opravdu dali práci. Obsluha běhá s občerstvením a všechny připravené dobroty mizí v pusách malých i velkých hostů, takže je třeba doplňovat zásoby. Krásně zdobený a barevně osvětlený sál vše bujným veselím, balónky poletují nad hlavami tanečníků a vtom malí bálovníci ztuhnou. Ze zákulisí se vynoří velká skupina nádherných vodníků, seběhnou mezi děti a začnou chytat dušičky. Každá lapaná duše obdrží pamlssek, ale přesto ti nejmenší se raději drží u rodičů opodál. Co kdyby, že? Vodnická hra končí a tančí se dál, tvoří se kolečka a dlouhé řady, učí se nové tance, malí tančí v náručích svých maminek, větší rejdí, jak je napadne, a ty trochu starší děti, hlavně holčičky, už produkují ladný pohyb opravdu taneční. Hudba hraje ze všech sil, všichni se dobře baví (i tatínkové u piva) a čas neúprosně utíká. Dobroty jsou vyprodány, balónky rovněž a hodina konce se přiblížila. Ale ouvej! Malý tanečník, nucen svými rodiči k odchodu a vlečen za obě ruce, obrací hlavu k sálu a nebreččí,

nýbrž řve a nechce o odchodu domů ani slyšet. Rovněž ostatní děti, v masách již poněkud pochroumaných, jen nerady končí své taneční kreace, a když už ani hudba nehraje, tak se alespoň honí po sále. Tak velký prostor pod střešou mají opravdu k dispozici jen málokdy. Ale co bylo nejdůležitější - v Krakonoši byl zákaz kouření, takže naše děti se pohybovaly v čistém prostředí dobře větraného sálu. Pohled na radost a veselí dětí i spokojenost rodičů dává pořadatelům dobrý pocit, že práce spojená s organizací takovýchto akcí není marná a přináší všem uspokojení.

Seriál - Třič část 3.

V Pamětní knize na straně 27 končí se zápisy Bohumil Malík ze Třiče č. 47. Zemřel za okupace v říjnu 1943 a byl pohřben na hřbitově v Jablonci nad Jizerou, protože Třič byla zabrána Němci a patřila pod obecní úřad v Jablonci nad Jizerou. Po Malíkově smrti (zemřel o hladu a bídě) jeho domek č. 47 nikdo neopravoval, takže pomalu chátral, až se propadla střecha a domek stal se zříceninou. Vítr roznášel různé papíry po okolí. Poznámky, které chtěl zapsat do kroniky, se nenašly. Potom obecní kroniku nepsal nikdo. Až r. 1974 jsem byl požádán předsedou MNV Emilem Nesvadbem, abych psal obecní kroniku. Začal jsem od první světové války.

Petr Nosál, narozen 10. 10. 1907 ve Vysokém nad Jiz. barvířský mistr v. v., bytem Třič č. 29 (původní 9)

V 1. svět. válce nastala velká bída, byl hlad mezi lidem. Na potravinové lístky se někdy ani nedostávalo chleba. Jinak bylo půl chleba na jednu osobu na celý týden. Byl to chléb kukuřičný nebo ovesný. Ovesný chléb pekl ve Třiči Václavík čp. 150. Chodili jsme pro něj se šátkem, protože se rozdrtil, než jsme ho donesli domů. Byly v něm i ovesné plevy. Chodili jsme také na Porostlici do mlýna, kde pekli žitný chléb. Za 3 kg žita byl jeden bochník chleba. To však byly pro nás svátky, když jsme ty 3 kg žita sehnali. Jezdilo se do kraje pro obilí, které však se muselo drazé platit, ne penězi, které nikdo nechtěl, ale výměnou za různé věci - látky, prádlo, povlaky atd. Cestou domů to však lidem brali polní četníci, kteří kontrolovali lidi ve vlaku i po cestách. Po statcích chodili vojáci a lidé k tomu určení, tzv. rekvizice, a co zabavili, obilí nebo brambory, museli odevzdat státu. Po obcích a kostelích zabavovali zvony. Také v naší obci vzali zvonek.

- Oběťmi 1. svět. války se stalo 21 padlých.

Po Mnichovu každý uvědomělý Čech (ze Sudet) optoval pro republiku. To byl jakýsi plebiscit. Ti, kdož otáleli, vyřazovali se z národního společenství, ztráceli důvěru. I lidé staří, ba i těžce nemocní putovali přes hranice, aby si mohli dát ověřit svá opční prohlášení. Tak se stalo, že 80ti letý rolník Janoušek z vojtěšické Lunky, je muž byly činěny překážky při přechodu hranice za účelem optování, se

tak rozčílil, že byl stížen záchvatem mrtvice a umíral šťasten, že není Němcem, ale občanem československým. Lidé, kteří optovali, byli nespolehliví Říši.

V 2. svět. válce knihovny spolkové, obecní i školní byly ničeny. Naše knihovna byla zachráněna Josefem Kučerou st. čp. 20, který ji včas před Němci uklidil. Dětem byla znemožněna návštěva měšťanských škol i učení řemesla.

Třič i Sklenařice se zabranou částí Vysokého byly připojeny k obecní správě v Jablonci nad Jizerou, vedené pověstným pol. komisařem Schimrem, Slabiňákem aj., kde bylo zakázáno mluvit česky. Nechtěli také ani vydávat propustky pro přechod hranic do tzv. protektorátu. Rolníci museli mít také propustky na svá pole, která zůstala za hraničními kolíky. Jak nám věřili, je patrné z toho, že do Třiče, která měla za okupace kolem 600 obyvatel, dosadili asi 20 pohraničních policistů. Ti naši sudečtí policisté byli horší nežli říšští Němci. Přesto se chodilo přes hranice stejně, ovšem za velmi těžkých podmínek, za nepohody a pod. Když viděli, že někdo utíká přes hranice, tak po něm stříleli. Ze Třiče už v roce 1940 bylo 10 politických vězňů, mimo těch, kteří po několikátým denním vězení byli propuštěni. Firmy musely být přemalovány na německé hned po zaboru. Knihovny zničeny, sokolovny vykradeny. Židle z naší sokolovny byly odvezeny do Jablonce nad Jiz. Zastaven byl všechen český společenský život. Ani české noviny sem nesměly jít,

než jen „Český dělník“ pro totálně nasazené zaměstnance. Až ke konci války 1944-45 se u Hošků a u Metelků tancovalo ve světnici při tříškové hudbě, kterou vyučil a vedl Petr Nosál. Venku vždycky někdo hlídal, aby nás nepřekvapil některý německý strážce hranic, neboť nebyly daleko. U Hajnů byla strážní bouda. Každý jen čekal, kdy to praskne, neboť již bylo zřejmé, že Němci prohrají válku.

Ti, kteří byli za okupace persekuvováni, zaplatili svůj odboj životem (J. Janda, L. Liška, B. Šimůnek, L. Votoček, B. Vrkoslav) Němci je umučili nebo popravili. Čeští zrádci byli souzeni a potrestáni. Soukup z č. 114, který měl na svědomí životy 17ti vlastenců z okolí, dočkal se zasloužené odplaty a byl popraven ve Vysokém 16. ledna 1947.

Ve Třiči byl sestaven národní výbor, obnovena Kampelička, založeno elektrárenské družstvo. Obětem okupace byl pořízen prostý, ale důstojný památník. Obnovena obecní knihovna, nově vybavena sokolovna, založen ochotnický spolek „Venkován“, jehož vedoucím byl Nosál Petr. Národní jednota severočeská byla zrušena. Hrály se různé divadelní hry i operety a konyaly se zájezdy do okolních obcí.

- Obec Třič, která měla kdysi přes 1000 obyvatel, byla od r. 1976 rozdělena na dolní k Jablonci nad Jizerou a hořejší část k Vysokému nad Jizerou. MNV Třič přestal úřadovat.

Vybrala I. Řehořová

Z historie dávné i nedávné

„U koně“

Budu Vám vyprávět příběh z našeho kraje, zahalený rouškou tajemství dávných časů. Tenkrát, před pěti sty lety, nebyla naše vesnička Tříč taková, jak ji známe dnes. Stráně po úbočích údolí nebyly posety chalupami, jen ztepilé smrky a rozložitě koruny buků tvořily tmavý černý les protkaný stezkami zvěle, žijící v těchto tichých, ničím nerušených končinách přírody. Údolím protékal čistý bublající potůček, spěchající do řeky Jizery. Dodnes používaný název „Černý potok“ je památkou na odrážející se černou klenbu lesa v jeho tůních. Občas bylo v lese cítit dým z mlířů a jen několik osamělých chatrčí uhlířů hledělo svými malými okénky do světa tohoto kraje.

Tomuto kraji pak vévodil strážný hrad Nístějka, stojící vysoko nad údolím Jizery. Oheň z plápolajících loučí se leskl v jejích klidných vodách, které sebou mlčky odnesly slávu oněch dob. Nístějka patřila pod správu hradu návarovského, který svou mohutností a umístěním působí majestátním dojmem ještě v dnešních dobách.

Jediné spojení hradů v minulosti leželo na bedrech jezdců, kteří se zprávami projížděli úzkými stezkami v hlubokých lesích. Za velikých dešťů se stávaly stezky neprůchodnými a bylo je třeba i daleko objíždět, rozbahněné se stávaly pastí jak pro zvěř, tak i pro jezdce na koních.

I poslali z hradu návarovského do hradu Nístějky se zprávou mladého, ještě nezkušeného jezdce, neznajícího nástrah cest v černých lesích. Jezdec vyjel již pozdě, kdy stíny stromů se prodlužovaly a v přítmí lesa se začalo probouzet království tančících vil, bludiček a lesních strašidel. Dnes už nevíme, proč jezdec zbloudil, zda ho zlákalý víly nebo bludičky tančící v bažinách, ale na hrad Nístějku již nedojel. Za úsvitu příštího dne uhlíři, hledající vhodné místo pro pálení mlířů, uviděli stopy koně končící v černých bažinách. Bažina pohltila ve svém klínu koně i s jezdcem.

Dávno, dávno je od těch dob, černé lesy s lesklými silnými kmeny buků zmizely, nenajdeme ani lesní malé paloučky. Na holých stráních světloují večer okna roubených chalup, údolím vede široká asfaltová silnice. Jenom potůček v údolí, neprotékající už pod klenbou lesa, si zachoval své jméno. A místo u oně bažiny, kde skončily stopy jezdce, se nazývá „U koně“.

Každý rok vždy z jara bažina, nasycená množstvím vod z tajícího sněhu, dosahuje svých původních tvarů jako za dávných časů. Pozdě večer, až zhasnou světla v chalupách a měsíc postříbrí svým světlem údolí, vytryskne z pod ledového krunýře bažiny pramének, vyprávějící svým zurčením o krásném mladém jezdci spícím se svým koněm v jejích útrokách. Nevěříte?

Jirka Marek, Tříč

Březen.

„Březen, za kamna vlezem“ - to se některý rok hodně osvědčí a třeba hodně nakonec tohoto už vlastně jarního měsíce. Tak na svátek sv. Josefa v tomto měsíci je někdy bez sněhu a krásně teplo, že už děti mohou chodit bosu, a jindy zas skutečně zimní počasí s povrskem nebo foukanicí s návějem, že v tom jde třeba o život, jak se stalo před lety, kdy šla jistá chalupnice Holinová z Jesenného do Vysokého k dceři pro obuv. Že v Jesenném v nížině bylo ticho, nešla po silnici přes Roztoky a Starou Ves, nýbrž kratší cestou přes Barejtův kopeček a Buč, kde už byla každá stopa zavátá. Tím se hodně znavila a na starovešských vrších při velkém úpadu sněhu byla foukanice sice jen asi do výšky těla a výše bylo jasno a svítilo slunce, ale už na unavenou to stačilo, takže domáčkavši se k jeřábu, který tenkrát stál u Trhovic na roli Čermákově, klesla do sněhu. Odpoledne potom se vozili na lyžích dva výrostci ze Staré Vsi, Janda a Bouzek, a připadlo jim, že se u toho jeřábu dva psi perou a jeli tam a ona to leží ve sněhu mávala rukama. Šli hned do vsi pro nějakou pomoc, ale měli smůlu: byla u starosty schůze a oni přijeli vždy tam, odkud byl výbor a tak, než sehnali záchranu u obce, než se k ní lidé se sáňkami domáčkali, už rukama nehýbala a než ji svezli do vsi, byla mrtvá.

25. března, svátek Zvěstování Panny Marie, v ústech lidu „Starý Máti“, o němž se říká: „Staré Máti,

bude ve dne v noci tati“. Někdy to je pravda, někdy nemá co tati. Nemá-li co tati a podělá-li se v březnu na poli, je to tím horší, že obyčejně ještě přijde zima a je se potom třeba celý duben doma a co se uvlácelo, je potom jako ubité, že se vláčí lépe to, co vůbec uvláčeno nebylo. Je-li na Starou Máti či Matičku mráz, bude jich ještě 40, není-li, bude jich ještě bez počtu. Jak je na den Boží Matky, takové jsou velikonoční svátky. To jest - stejné počasí. Ten čas už také začaly trhy na dobytek, a tak chodili starší na nákup volů, říkalo se volčat, do Lomnice, Železného Brodu, Turnova, Bakova, Jičina a Mnich. Hradiště, nebo pro koně do Turnova, Hořic, Bydžova, Ústí. To jich šlo vždy více, aby jeden druhému pomohl pro lepší bezpečnost, protože tu šlo o peníze a i dobytčata přes lesy a na noclehách v hospodách často špatné pověsti, aby jich bylo více při koupi od handlířů, také většinou špatné pověsti, aby bylo svědků při smlouvené ceny a vyplácení peněz. Do bližších míst se šlo pěšky po půlnoci nebo den před tím, do vzdálenějších - v novější době - se jelo vlakem: horší cesta byla s nakoupeným domů.

V březnu a dubnu narození lidé jsou prý šťastní. V březnu je také přílet špačků, jimž se dělají nebo opravují budky.

Z kroniky Rok na vsi
Jaroslava Večerníka, kronikáře
a písmáka ze Staré Vsi připravila
J. Ďoubalíková

Třetí závěrečná část o sochách kolem Vysokého.

Křivé svědectví

Pokud si však, vážený čtenáři, myslíš, že tím celá aféra skončila, jsi na omylu. Těsně pod podpisy radních je úplně jinou rukou napsáno: „Toto narounání s oním Jakubem Nečáskem jest zrušeno a místo toho následující učiněno:“

Dále je uveden nový zápis ze 14. prosince 1766, v němž se opět k budoucí paměti poznamenává, že Jakub Nečásek dal v roce 1762 vedle ulice z rynku k Třiči postavit sochu svatého Jana Nepomuckého a že magistrát při její stavbě vyšel přímo na místo a tam Jakubovi oznámil, že nestaví na svém pozemku, ale na obecním. V roce 1766 dal pak Jakub Nečásek kolem toho pozemku postavit kamenné sloupky až k samé ulici a mezi ně plot s tím vědomím, že až tam sahá jeho grunt. Za to byl znovu obelán před magistrát a tážán, proč se opovážil ty sloupky a plot stavět, když ví, že je to obecní pozemek. Nečásek namítal, že nejde o obecní pozemek, ale o jeho grunt a že se za obecní pokládá teprve za tohoto magistrátu. Svědectvím starých radních, kteří prý měli povědomost o hranicích pozemků od svých předků, a pomocí mezníků od starodávna usazených se mu dokazovalo, že se mylí, ale on přeci připustit nechtěl, že socha stojí na obecním. Do jednání zasáhl i ředitel semilského panství František

Spörer, který se přišel přesvědčit přímo na místo, že pravdu má magistrát.

Rozsudek se dá vyjádřit takto: bylo oznámeno, že sochu staví na obecním pozemku, ale on ji přesto postavil. Za to byla fideiustvím panství přisouzena ne jemu, ale obci. To z toho důvodu, aby v budoucnosti o sochu pečoval magistrát, a kdyby zapotřebí bylo, prováděl i její opravy. Z toho je vidět, že nakonec zvítězil přístup městské rady a umírněné řešení s předáním pozemku Jakubovi do užívání a s jeho patronátem nad sochou včetně pečování o světlo v lucerně padlo. Pod záznam se podepsalo sedm radních včetně dvou radních starších. K těm se váže překvapující dodatečně připsaný zápis, nad kterými jsem se opravdu zděsil: „Umíraje Šimon Nigrin, pan radní starší, svědectví své odvolal. Umíraje nejstarší pan radní Adam Nečásek, totéž učinil. Žádosti a povinnosti me zadost činím, Joseph Holý, kaplan, vlastní rukou.“

Poznámku kaplana P. Holého si nemůžeme vysvětlit jinak, než že oba radní křivé svědčili a teprve na smrtelném loži svá svědectví odvolali. Adam Nečásek zemřel v roce 1767 jako devětaosmdesátiletý a Šimon Nigrin v roce 1769 jako sedmdesátiletý. Zda se i Pater Holý nějak angažoval na jejich křivém svědectví, těžko říci. Ať tak, či onak, budiž mu čest a sláva za to, že své povinnosti učinil zadost alespoň takto.

A teď by se slušelo uvést, jakým člověkem Jakub Nečásek vlastně byl. Ale

s určitou pravděpodobností o něm můžeme říci jenom to, že byl odvážný a velkorysý a že svými schopnostmi vybočoval z průměru vysockých soudců. Malé světelko do těchto temnot by mohl ještě vnést rozbor nápisů na sochách sv. Josefa a sv. Barbory a zápis o jejím vysvěcení v městské pamětnici. Domněnku, že by knězi při kázání odmouval, nesdílím. Byla by se o tom určitě dochovala obšírná zpráva.

Svou první sochu postavil na tom místě, které považoval za nejvhodnější. Zda to byl pozemek jeho nebo obecní a co ho vedlo k postavení dalších pěti soch, se už asi nedopátráme. Nakonec to není ani tak důležité. Podstatné je, že je i při nepřízni obecní rady postavil, nadto ještě na místních zvolených místech a že se z nich můžeme těšit i my a doufejme, že se z nich budou těšit i naši pravnucci.

Kronikář rodu Hásků

Památce všech zahraničních bojovníků z Vysocka

Začínáme slíbené vyprávění o hrdině zahraničního odboje.

V první části jsou zpracovány vzpomínky na

Josefa Babce,
Jana Horáčka,
Karla Kopala,
Miloslava Štěpánka
a Otu Žantů

Z dostupných pramenů, zápisků, vyprávění rodinných příslušníků a za pomoci muzejního archivu zpracovala paní J. Doubalíková. Píše úvodem:

Milí čtenáři, dovolu, abych se k něčemu přiznala. Když jsem začala psát o našich zahraničních bojovnících, hluboce mě to zasáhlo.

Mám fantazii a byla jsem v duchu s nimi, v tom prostředí a na bojišti. Přistihla jsem se, že s nimi mluvím a říkám jim: „Moji milí hoši!“ Asi proto, že jsem je všechny znala. Určitě při tom psaní byli se mnou.

J. D.

Mou zbraní byl telegrafní klíč

Josef Babec se narodil 29. července 1908 ve Vysokém nad Jizerou v čp. 280 (tovární dům zvaný „kvartýrák“). Vyučil se elektrotechnikem. V roce 1930 byl odveden a po dvouleté presenční službě dosáhl hodnosti desátníka. Protože doma nenašel místo, vrátil se k armádě, kde sloužil nepřetržitě do r. 1939 jako rotmistr.

V tomto, pro národ tragickém roce, již v dubnu byl vyzván podzemním odbojem, aby jako radiotelegrafiista udržoval spojení s cizinou. Vysílání se dělo tajně společně s třemi spolupracovníky vojáky. Vysílačka byla mnohokrát hledána i letadlem opatřeným zaměřovacími přístroji. Vysílat bylo nebezpečné dobrodružství.

Josef Babec o tom napsal:

„Na Lukavec, jak se u Čivrných ve Staré Vsi říkalo, mám pěkné vzpomínky již z dětských let. Mařenka,

o které přiši, byla sestra Stanislava, Bohuše a nacisty popraveného Františka. Provádala se za Stanislava Kinského, který si zavedl v Praze krejčovskou dílnu. Mařenka byla pohostinná. Její buchty s meltou byly nepomenutelné. Melta chutnala jako káva, protože Mařenka tajně přidávala odpočítaná zrnka, jak to bylo v našich chudých horských rodinách zvykem.

Přišel nešťastný rok 1938 a ještě horší 1939. Po propuštění z aktivní vojenské služby našel jsem zaměstnání ve finančním oddělení magistrátu hl. města Prahy. V té době jsem už byl zapojen do domácí odbojové organizace „Obrana národa“ a byla mi svěřena funkce radiotelegrafisty pro spojení okupované Prahy s orgány čs. odboje v zahraničí. Vysílal jsem ze svého bytu v Praze - Střešovicích. Kufříkový radiopřijímač, u něhož byla i pistole k sebeobraně, jsem často nosil ve své aktovce s sebou do zaměstnání a předával druhému radistovi, neboť v jeho obsluze jsme se střídali. Jednou, kolem deváté hodiny dopoledne, jsem byl upozorněn, že na tento den se očekává kontrola našeho oddělení gestapem. Měl jsem přístroj u sebe. Musel bezodkladně zmizet, ale kam? Samozřejmě ke Kinským, nebylo k nim z nové radnice daleko. Tentokrát nebyl na Mařenčino pohoštění čas, ale vynahradila to odpoledne, když jsem si přišel pro přijímač. O této příhodě jsem musel podat hlášení veliteli naší skupiny, který se z opatrností o rodinu Kinských zajímal. Zaručil jsem se a nakonec celou příhodu vítal, protože hle-

dala nové stanoviště pro naše vysílání, neboť stanice byla Němci zaměřována. Tomu se dalo čelit rychlou prací radistů měněním doby relací a vysílací frekvence. Dostal jsem za úkol dotazem u Kinských zjistit, zda by svůj byt pro tento účel propůjčili. S ohledem na jejich pětiletého synka jsem nebezpečí značně přehnal, ale Mařenka i Standa bez výhrad souhlasili. Vysílalo se obvykle až po půlnoci a abych v té době nebyl nápadný, chodil jsem již z večera. Vysílal jsem od nich tzv. „naslepo“, protože přenášet 35 kg těžký přijímač bylo nemožné. Protistanice v cizině potvrzovaly příjem depeší až druhý den a nestalo se, že by vyžadovaly oprav. Od Kinských měly dobrý příjem. První vysílání od nich mělo pro Mařenku druhý den dohru. Ráno ji zastavil soused, který bydlel vedle jejich kuchyně, a dotazoval se, proč byli tak dlouho vzhůru, že slyšel klepání. Pohotovově odpověděla, že šijí pro svatbu, která se má konat druhý den. Mařenka svou pohotovostí zachránila situaci. Soused slyšel klepání mého telegrafního klíče, které bohudíky nerozlišil od šicího stroje. Přístě jsme byli opatrnější, klíč jsme podložili, Standa držel nad mojí rukou peřinku, aby se zvuk tlumil, a Mařenka po celou dobu střežila pavlač.

V prosinci r. 1939 stihla naši skupinu pohroma zatčením jedenácti členů gestapem. Dostal jsem rozkaz ihned odejít do zahraničí s podotknutím, abych se nevracel do bytu. Moje pozdější manželka včas zjistila, že jsem byl v bytě hledán, ale přesto se mi po-

dařilo odnést kufřík s vysílačem opět ke Kinským. Vyložil jsem jim situaci a u nich na půdě nad bytem vysílač ukrýl.

Slávek Vodsedálků - zahradníků ze Staré Vsi, který bydlel v Praze, měl o mou práci velký zájem. On a moje pozdější žena Marie se postarali o předání obou přístrojů další skupině.

Na rozkaz odejít jsem odjel na Slovensko a s velikými překážkami přes Budapešť odjel do Bělehradu. V Jugoslávii po přechodu hranic jsem byl chycen. Po prověření se mne ujal náš vojenský zmocněnec a za pomoci čs. kolonie jsem byl nasycen, ošacen a ubytován. Tam jsem dostal další rozkazy a vysílací přístroje. Počala opět práce se složkami čs. zahraničního odboje.

V polovině r. 1940 přišel příkaz organizovat spojení z Jeruzalema, kde se po pádu Francie počala tvořit vojenská jednotka z čs. uprchlíků a čs. Židů, kteří v té době žili v Palestině. Po odchodu této jednotky do Anglie jsem zůstal jako podporučík v Jeruzalemě jako příslušník čs. vojenské mise. Zde jsem byl 4 roky a Jeruzalem znám málem víc než Prahu.

Kromě známých a viditelných staveb má Jeruzalem ve skále vytesané staré hrobky židovských králů - hotové bludiště. Kobky asi 4 m vysoké plné otvorů pro těla zemřelých. Příchod z jedné do druhé při zemi tvoří půlkruhové otvory. Stalo se, že výprava anglických vojáků tam zabloudila a za pomoci místního průvodce se dostala ven až druhý den. Byli jsme upozor-

něni, abychom při prolézání dělali znamení pro cestu zpět.

Jednou v lednu jsem šel na nedělní procházku s Bobykem, psem, věrným přítelem. Patřil původně anglickému kapitánovi, který si ho přivezl lodí z Anglie. Když byl přeložen, vrátil se letadlem, kde pro psa nebylo místo, tak jej daroval našemu npor. Skokanovi. Ten po odvolání do SSSR daroval psa mně. Byl to výborný airedalterier s výcvikem. A tak jsme spolu tu neděli šli do skal.

Z obdelníkového, lednovým sluncem ozářeného prostoru jsem prolezl do první kobky a Bobyk prvně zklamal, za mnou prostě nechtěl. Přestože normálně nikdy neštěkal, pustil se do hlasitého štěkotu. Každý otvor jsem poznačil sirkou, abych našel cestu zpět. Bobyka jsem neslyšel, ale v tom tichu dolehl k mým uším zvuky, jako by někdo hrál na hudební nástroj, kytaru nebo piano, nebyl jsem si jist. Chvilí jsem poslouchal tu tajemnou, ozvěnou zkrácenou hudbu. Je to halucinace způsobená prostředím, pomyslel jsem si a zacpal uši. Hudba přestala, tedy skutečnost. Sírka, kterou jsem zapálil, zhasla nedostatkem kyslíku. A tu se mě zmocnila jakási hrůza, šly na mne mráčky a bylo mi zima. Otvor ke svobodě musí být za mnou, uvažoval jsem. Byl. Vracel jsem se podle označení a poslední otvor prolezl jistým kvapem, že jsem si odřel rameno. Jak jsem z otvoru vystřel hlavu, Bobyk mně olízl tvář, přestal štekát a radostí nad shledáním se prvně a naposled počural, přičemž pobíhal kolem mne jako šílený.

Vyprávěl jsem příhodu přátelům. Nevěřili. Halucinace, tvrdili sborem. Zval jsem je ke společné akci, ale nedali se lákat. Rozhodl jsem se, ale až v červenci, s dobrou baterkou přijít věci na kloub. Před tajemnou hrobkou se situace s Bobykem opakovala. Nalezl jsem otvory se značkami. V třetí kobce bych měl slyšet onu tajemnou hudbu, ale bylo opravdu hrobové ticho. Určil jsem si přibližně směr, odkud tehdy v lednu hudba přicházela. Prolezl jsem do čtvrté a páté kobky, kde se lépe dýchalo. Ve střední kobce v kuželu světla jsem uviděl zasklé bláto, v něm otisky bosé mužské nohy a kolem nich různé veliké a vysoké plechovky od konzerv, dny vzhůru, každá podepřena třemi kameny. Posvítíl jsem na strop posetý šedavě bílými krápníčky. Záhada přestala být záhadou. Když jsem zde byl v lednu, bylo období dešťů a voda sem pronikala stropem na plechovky. Kapala zde snad 100, snad 1000 let, kdo ví. Ale konzervy jsou z naší doby, a proto tuto legraci zbudoval nějaký současník s hudebním talentem. V duchu jsem mu odpustil a byl rád, že jsem záhadu rozluštil. V kobce jsem byl ještě jednou s přáteli, aby se přesvědčili, že to nebyla halucinace. Příhodu uvádím jen bokem, protože kromě vojenských povinností byl i čas věnovat se svým koníčkům.

Poslední čas koncem války jsem byl opět v Jugoslavii a konal službu u tamní vojenské mise a po jejím zrušení zůstal na přání vyslanec na vyslanecké jako radiotelegrafista až do počátku listopadu 1945.

Domů a do Vysokého jsem se vrátil jako poručík 18. listopadu 1945 ke své sestře Anince. Byl jsem přivítán nář. výbořem, občanstvem a spolky.

Josef Babec vysokému muzeu věnoval mnoho dokladů z doby odboje v zahraničí. Byl skromný. Řekl, že za celou válku nevystřelil, jeho zbraň byl telegrafní klíč. Zbraň jistě nemálo důležitá.

Po svém návratu byl zaměstnán v Praze na ministerstvu zahraničních věcí. Jako jeho úředník mohl, jak mu bylo nabídnuto, nastoupit na 3 roky na některou naši ambasádu. Měl na vybranou Švédsko, Norsko nebo SSSR. Na přání své ženy volil Moskvu. Tam pobyl od r. 1947, ale jen jeden a půl roku. Po roce 1948 byl odvolán. Na ministerstvu dále pracoval v účtárně. Třikrát mu bylo nabízeno členství v KSČ, což odmítl s poukazem, že jako voják nikdy v žádné straně nebyl. Musel odejít a prodával v Žitné ulici v prodejně Elektro.

Se svými bývalými válečnými přáteli se jednou měsíčně scházeli někde v kavárně. Podporovali rodinné příslušníky režimem postižené, jejichž otcové byli věznění. Netušili, že byli sledováni. Jednou za Josefem Babcem přišli známí z jiné skupiny (nasazení?). Chtěli, aby jim opravil, jako bývalý radista, vysílačku. Neudělal to a vymlouval jim jejich činnost, že je marná. Byl zatčen. Hlavní důvod - neoznámení, že ví o vysílačce. Byl obviněn z velezrady. Rozsudek soudu: odnětí svobody na 14 let. Odpýkal si 2 roky. Dostal ve vězení těžkou cukrovku.

Jinak se vzorně choval a v té době se na něj vztahovala amnestie.

Po propuštění pracoval v Tesle jako skladník. Na jeho zdravotní stav to byla těžká a namáhavá práce. Své nemoci podlehl 30. listopadu 1982. To byla jeho poslední depeše na frekvenci k věčnosti.

J.B. byl nositelem mnoha válečných vyznamenání.

Obrácím se na naše občany s prosbou, aby v letních měsících položili alespoň občas květinu na jeho hrob a aby nezapomínali ani o svátcích, kdy uctíváme památku všech zemřelých.

Stanislav Haas

SPORT

Vysoká padesátka

Letošní zima s námi láskuje. Večer přší, ráno padá sníh, odpoledne se třeba ukáže na chvíli sluníčko. Není divu, že vysocí turisté bedlivě sledovali předpověď počasí. Vydaří se nám pochod? Měli štěstí, vlastně my všichni, kteří jsme se vydali Po stopách první střeoevropské padesátky. Ne přišlo. Bylo mlhavo, ale teplo, žádný víchr. U startu v sokolovně bylo již v 7.30 registrováno přes 50 účastníků turistické akce.

Trasa padesátky je známá, vede romantickým údolím Jizery k Mýtu a pak stoupá přes Bukovec na Jizerku. Tam vždycky fouká a kvalita sněhu se mění, takže sportovní nadšenci přemazávají lyže a závodním tempem se řítí na Kobylu a dolů k Souši se už pěkně vezou. Ještě štěstí, že byl sníh mokřý a pomalý. Hustá mlha nahoře ztěžovala orientaci a já zrovna nepatřím k těm, kteří se bezhlavě řítí na vratkých běžkách do neznáma. U Nitschových domků mlha trochu polevila a oranžové fábroky nás spolehlivě dovedly do Polubného ke kontrole u hotelu

Poděkování

Vojín Josef Pilař, narozený 20. 10. 1916 v Nové Vsi, byl jako příslušník čsl. armády 3. roty strážního praporu při výkonu strážní služby Černého mostu v Harrachově dne 30. 9. 1938 fašistickými ordnery smrtelně postřelen. Byl převezen do vysoké nemocnice, kde tomuto zranění dne 12. 10. 1938 podlehl. Byl pohřben na našem hřbitově.

Pomník u jeho hrobu se vlivem povětrnostních podmínek více a více rozpadal. Mnozí občané se obraceli na naši ZO ČSBS o pomoc, aby byl pomník opraven. Sděлил jsem tuto situaci vojenské správě v Semilech. Bylo mi sděleno, že o vojínu Pilařovi nemají žádný záznam a nemohou nám pomoci. Proto jsem se obrátil na tehdejší ONV, odbor pro vnitřní věci, v Semilech. ONV odeslal dopis na MěNV ve Vysokém, kterým upozornili, že je to povinnost MěNV dát pomník do pořádku. Zaslouhou pana starosty byla učiněna náprava. Byl vybudován nový pomník jako důstojná památka na vojína Pilaře.

Sport. Tam jsme si mohli dát párek, čaj a něco k němu, obsluha byla vlídná, znamenitá, i když tam každý stál již několik hodin. Z Polubného jsme stoupali ke Hvězdě a pak již následoval sjezd až do Sklenařic a poslední úsek cesty k cíli.

Vysoká padesátka se dá pojmut jako pochod nebo jako běh. Někdo při ní obdivuje přírodní scenérie, jiný se žene třeba za občerstvením nebo osobním rekordem, ale každý tempem, které mu vyhovuje. Naše mladá kolegyně na nás čekala v cíli dvě hodiny. Ale shodli jsme se v tom, že akce byla dobře připravena, že se pochod vydáříl.

J. Novotná

VASALOPET 95 „HEJA, HEJA, ČEKN“

Snem většiny kluků, které lyžování tak trochu „popadne“, je start na Vasově běhu ve Švédsku. Mně se tato příležitost poprvé podařila v roce 1981 a už tehdy ve mně závod zanechal takový dojem, že jsem si neustále říkal, že se tam ještě jednou musím podívat. V loňském roce tato myšlenka opět dostávala šanci se uskutečnit.

Tento závod je nejznámějším závodem světa seriálu „WORDLOPET“. Běží se klasickou technikou na trati dlouhé 90 km ze Salen do Mory. Na startu se každým rokem sejde zhruba 15.000 startujících z celého světa.

Vlastní přihlášku k závodu je třeba poslat do 15. 10. předcházejícího roku, aby výše startovního byla ještě přijatelná (675 SEK). Samozřejmě, že je možné se přihlásit až na poslední chvíli, ale to je startovné o jednu třetinu vyšší.

Celá organizace naší účasti byla prováděna s patřičným předstihem. Původně se počítalo se startem tří vysočáků a po jednom běžci z Harachova a Bratrouchova. I doprava byla zdánlivě vyřešena dobře. Cím se pak blížil termín odjezdu, tím docházelo k řadě změn. Vedle změn jmen účastníků nejpodstatnější změnou však byla doprava. Téměř v hodině dvanácté, týden před termínem odjezdu, kdy jsme již uvažovali o minivýpravě tří lidí jedním favoritem, nám situaci pomohl vyřešit vysoký podnikatel ze SPORTSERVISU pan Libor Nedomlel. Od této chvíle mohla konečná fáze příprav dostat definitivní podobu. Nakonec jsme ve čtvrtek ve čtrnáct hodin odjízďeli v sestavě šesti závodníků plus řidič na cestu dlouhou téměř 1450 km po trase přes Polsko do Sasnitz. Odtud trajektem do Trelleborgu a dále přes Malmö, Göteborg, Malung do Salen. Zde jsme si za výhodných podmínek dojednali ubytování u známého. Ten nám poskytl svoje soukromí na úkor svého pohodlí za minimální úhradu.

Vlastní závod se startuje na rozsáhlé ploše asi 2 km dlouhé. Závodníci jsou řazeni do vln. V první vlně, kde startuje elita závodu, je 500 závodníků. V dalších vlnách jsou řazeni závodníci

s ohledem na jejich výkonnost v předcházejících ročních nebo jiných významnějších závodech světa. Centrální počítač Vasova běhu má ve svém adresáři na šedesát tisíc závodníků světa, kteří mají na svém kontě nejméně dva starty ve Wordlopetu. Vzhledem k tomu, že jsem jel „Vasák 81 a Engadin 83“, jsem zde rovněž uveden. Nebylo mi to však nic platné, protože vlna výkonnosti se drží čtyři roky.

Moje postavení na startu bylo až v poslední řadě, kde jsem stál společně s dalšími pěti tisíci lyžaři. Z naší výpravy jsem byl takto znevýhodněn sám, protože ostatní startovali zde již vloni, nebo měli zápočet z jiného závodu, např. sté místo z Jizerské padesátky bylo ohodnoceno sedmou vlnou.

Zde je třeba uvést, že jsem vzhledem k mé poměrně velké zaneprázdněnosti ve sportovním dění neměl dostatek času na trénink a prakticky jsem k závodu nastoupil bez jakékoliv přípravy. Cílem mé účasti bylo překonat celou trasu závodu, zhotovit menší fotodokumentaci během závodu a ještě jednou si prožít tuto neopakovatelnou atmosféru. Měl jsem i osobní záměr a určitou zkušenost se startem, ale úprava startovního prostoru mi neumožňovala výraznější posun hned po startu. Závodní pole se dostává do zúžení a stoupá po jakési turistické sjezdovce. Před čtrnácti lety jsem těmito místy projel velkou rychlostí. Letos však jsem byl donucen setrávat v řadě a pokud jsem se pokoušel o předjetí mimo stopu, bylo mi to znemožněno.

Jak to bylo obtížné, svědčí i fakt, že u kilometrovníku „85 km MORA“ (kilometrovníky jsou na každém kilometru), pět kilometrů po startu, jsem byl za jednu hodinu a tři minuty. V tu dobu vedl čelo závodu náš závodník Martin Petrásek a byl již na dvacátém třetím kilometru.

Dále se závod pro mne vyvíjel již lépe: 20. km - 2.05,39, 30. km - 3.20 hod. a polovina trati 45. km - 3.40 hod., 60. km 5.20 hod. a do této chvíle jsem neustále většinou předjížděl a se startovním číslem 14 121 jsem dojel závodníky s čísly okolo pěti tisíc. Zde jsem si však nechal přimáznout lyže od servisu TOKO a při neobvyklém pohybu, při zapínání lyže (váz. ADDIDAS), mne postihla křeč do chodidla a to silně ovlivnilo mé účinkování v další části závodu. Sice jsem tuto potíž během patnácti km překonal, ale většinou jsem se závodním polem jen propadal. V těchto chvílích bylo pro mne velkou posilou povzbuzování množství diváků, kteří jsou po celé trati. Podle vlaječek na startovním čísle poznají, z kterého státu závodník je. Jejich skandování „Heja, Heja, Čekn“ by mi snad ani nedovolilo, abych závod nedokončil.

Svoje mučení jsem si v těchto chvílích prožil. Postupně jsem se zbavil potíží a posledních pět kilometrů jsem již jel opět v pohodě, ale na mém čase se to již nemohlo projevit. Nakonec jsem časem 8.21.43 hod. dosáhl sice až 7 647 místa, což mne řadí zhruba do poloviny startovního pole.

Myslím, že ani není tak rozhodující moje umístění, ale to, že naše celá skupina závod dokončila a dva závodníci (Vágnknecht a Palme) získali medaili, která se uděluje závodníkům, kteří dosáhnou časové ztráty do padesáti procent na čas vítěze.

Po závodě jsme přespali v místní škole ve třídě společně s dalšími účastníky a ráno jsme se vydali na cestu směrem do Norska přes Oslo znovu do Švédska, přes moře do Německa, dále přes Polsko domů. Zejména průjezd Norskem v nás zanechal velký dojem. Zima je zde stále v plném proudu a vypadá to zde jako u nás před mnoha lety někdy v lednu. Za celou tu cestu jsme došli k poznání, že sněh se nachází pouze na severu Švédska, v Norsku a v Krkonoších. I když si neustále na nedostatek sněhu stěžujeme, nejsme na tom ještě nejhůř.

Celou cestu a vše dostupné ze závodu máme na barevných fotografiích a na videu. Pokud bude zájem, bude možno v některém následujícím termínu nebo při tradičním posledním mazání lyžařů, které bude začátkem dubna, tento materiál shlédnout.

*Zdeněk SEIDL
Český SKIKLUB
Vysoké nad Jizerou*

Společenská kronika

Životní jubilea oslavili

Tříč

- 22. 3. Rudolf Králík 85 let
- 11. 3. Marie Nesvadbová 86 let
- 3. 3. Josef Novák 81 let
- 2. 3. František Patočka 72 let
- 25. 3. Václav Vrána 72 let

Stará Ves

- 1. 3. Josef Janoušek 72 let

Sklenařice

- 6. 3. Emilie Vitvarová 94 let

Vysoké / Jiz.

- 17. 3. Josef Lukáš 81 let
- 12. 3. Zdeňka Matoušková 81 let
- 6. 3. Marie Metelková 87 let
- 31. 3. Lidmila Nefuková 83 let
(v DD Rokytnice)
- 12. 3. Růžena Augustinová 74 let
- 15. 3. Zdeňka Skrbková 73 let
- 17. 3. Josef Vrána 73 let
- 6. 3. Libuše Dvořáková 71 let

*Do dalších let přejeme dobrou pohodu
a hodně zdraví !*

Úmrtí

- 26. 2. zemřel pan Miloslav Novotný
ze Tříče nedožitých 73 let
- 4. 3. pan Bohumil Ďoubalík
z Vysokého/Jiz. 81 let

Čest jejich památce !

Zpráva redakce :

*Redakce si vyhrazuje právo na úpravu a případné zkrácení
daných příspěvků.*

REKLAMA:

**Koupím chalupu, případně pozemek pro stavbu
ve Vysokém nad Jizerou a okolí.**

Ing. Zdeněk Slabecký
Dražkovická 1311
274 01 Slaný - tel. 0314/4113